

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 209/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen metsäluonnon turvaamisesta Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 209/2017 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä metsälajiston ja metsäelinympäristöjen parantamiseksi tällä hallituskaudella, jotta monimuotoisuuden köyhtyminen pysäytetään tavoitevuoteen 2020 mennessä ja

onko hallitus arvioinut, että nykytoimilla tavoite on vielä realistista saavuttaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen luonnon biologisen monimuotoisuuden kehitystä seurataan tarkasti, ja siitä raportoidaan käyttäen parasta saatavissa olevaa tieteellistä tietoa. Metsälajien uhanalaistumiskehitys on viimeisimmän uhanalaisarvioinnin mukaan hidastunut, mutta ei vielä pysähtynyt. Kehityksen hidastumiseen on vaikuttanut erityisesti 1990-luvun puolivälistä alkaen käyttöön otettu säästöpuuiden jättäminen hakkuualueille. Säästöpuut ylläpitävät monimuotoista eliölajistoa ja lisäävät pitemmällä aikavälillä monimuotoisuuden kannalta tärkeää lahopuun määrää.

Monimuotoisuuden tila on metsissä muita elinympäristöjä jonkin verran parempi. Arvioituista metsälajeista uhanalaisia on noin kymmenen prosenttia, mikä on hieman vähemmän kuin uhanalaisten lajien osuus kaikista arvioituista lajeista. Metsien monimuotoisuuden parantaminen on kuitenkin erittäin tärkeää, sillä uhanalaisista lajeista noin 36 % on metsälajeja.

On esitetty huoli, että metsälajien hyvä kehityssuunta vaarantuu lisääntyvien hakkuumäärien johdosta. Kansallinen metsästrategia 2025:ssä asetettiin runkopuulle 80 miljoonan kuutiometrin hakkuutavoite. Hakkuutavoite valmisteltiin punnitsemalla eri hakkuuskenaarioiden talous-, ilmasto- ja monimuotoisuusvaikutuksia. Kokonaistarkastelun perusteella lopulliseksi hakkuutavoitteeksi ei valittu puuntuotannollisesti suurinta kestävää hakkuumäärää, vaan vajaa 10 milj. kuutiometriä alhaisempi tavoitetaso. Tällä pyrittiin nimenomaan sekä ilmasto- että monimuotoisuushyötyjen lisäämisen. Sipilän hallituksen hallitusohjelma sisältää Kansallisen metsästrategian tavoitteet. Se sisältää siten hakkuutavoitteen lisäämisen ja puunkäytön monipuolistamisen lisäksi myös metsien monimuotoisuuden lisäämiseksi välttämättömän METSO-ohjelman rahoituksen jatkamisen ja talousmetsien luonnonhoidon tehostamisen.

Hallitus on käynnistänyt edellä mainittuja toimenpiteitä täydentämään ns. pyöreän pöydän prosessin, jossa eri osapuolet kehittävät uusia monimuotoisuutta edistäviä toimenpiteitä. Hallituk-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 209/2017 vp

sen tavoitteena on edistää näitä metsäalan omia toimia monimuotoisuuden edistämiseksi. Tähän mennessä metsäteollisuus on käynnistänyt ympäristöohjelman, metsänomistajajärjestöt ja energiateollisuus kampanjan laho- ja kolopuiden tuottamiseksi sähkölinjojen reunoille ja Metsähallitus tekopötkelökampanjan. Lisäksi ministeriöiden johdolla on käynnistetty Luontolahjani sata-vuotiaalle -suojelukampanja.

Ympäristöministeriön hallinnonalalle asetetun METSO-tavoitteen saavuttamiseksi maanomistajien vapaaehtoisesti tarjoamia alueita tulisi perustaa yksityisiksi luonnonsuojelualueiksi, hankkia valtiolle tai rauhoitetta määrääjäksi yhteensä 96 000 hehtaaria vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteesta on vuoden 2016 loppuun mennessä toteutunut n. 64 %. Kehyskaudella 2018–2021 METSOon on ympäristöministeriön pääluokassa käytettävissä noin 13–17 milj. euroa vuosittain. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on METSO-ohjelman toteutukseen käytettävissä vuosina 2018–2019 noin viisi miljoonaa euroa vuosittain. Metsien suojeluprosentti on Luken uusimman tilaston mukaan Suomessa 12. Tiukan suojelun osuus on Suomessa Euroopan suurimpia. Puutteita on kuitenkin edelleen Etelä-Suomen metsien suojelussa. Tämän mukaisesti METSO-ohjelman toimenpiteitä ollaan painottamassa Etelä-Suomeen.

Nykyisellä tasolla toteutettava METSO-ohjelma merkitsee metsien monimuotoisuuden jatkuvaa parantumista, joskin alkuperäistä kunnianhimoista tavoitetta hitaammalla aikataululla.

Monimuotoisuuden lisäämiseksi on hallitusohjelmassa panostettu METSO-ohjelman lisäksi talousmetsien luontolaadun parantamiseen laajan Monimetsä-hankkeen kautta. Monimetsä-hankkeessa kehitetään käytännön metsätalouden toimintamalleja, joilla metsien luontoarvoja voidaan parantaa osana normaalia metsien käsittelyä. Yleistyessään nämä toimenpiteet vaikuttavat laajoilla pinta-aloilla luonnon monimuotoisuutta edistävällä tavalla. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan talousmetsien käsittelyn kehittäminen parantaa metsälajien uhanalaisuustilannetta huomattavasti kustannustehokkaammin kuin pelkkä metsien suojelurahoitukseen lisääminen. Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja Luonnonvarakeskuksen (Luke) yhteisessä vuonna 2016 julkaistussa raportissa todettiin, että hakkuiden lisäystavoitteiden saavuttaminen kestävästi on mahdollista, kun samalla tehostetaan talousmetsien monimuotoisuuden turvaamista. Monimetsä-hankkeessa valmistelussa olevat toimenpiteet ovat juuri tällaisia keinoja.

Näyttää todennäköiseltä, että kunnianhimoinen tavoite pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen ei toteudu vielä vuoteen 2020 mennessä. Metsäluonnossa tilanne on muita elinympäristöjä parempi, joskaan köyhtymistä ei saatane vielä kokonaan sielläkään täysin pysäytettyä. Metsäluonnon muutosten hitauden vuoksi nyt toteutettavien monimuotoisuuden turvaamistoimien vaikutukset näkyvät uhanalaisuuskehityksessä hitaasti. Tämänhetkisen tiedon valossa metsäluonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen on kuitenkin mahdollista hallitusohjelman mukaisilla keinoilla. Tarkempi arviointi lajien ja luontotyyppien uhanalaisuudesta valmistuu vuonna 2019. Tämän jälkeen voidaan tarkemmin harkita toimenpiteitä ja niiden mitoitusta kansainvälisesti ja kansallisesti asetettavien monimuotoisuuden turvaamis tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 209/2017 vp

Helsingissä 1.6.2017

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

1037/01.06.01/2017